

РОЗДІЛ 5. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄДИНОЇ КОНЦЕПЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЄС

CHALLENGES AND THREATS OF IMPLEMENTING THE GENERAL CONCEPT OF EU SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

У статті розглянуто основні засади формування та процес реалізації єдиної концепції соціально-економічного розвитку країн Європейського Союзу. На сучасному етапі країни ЄС демонструють позитивні тенденції розвитку, про що свідчать окремі макроекономічні показники та загальний стан суспільного добробуту. Однак існують нагальні виклики та загрози, зокрема поглиблення міграційних процесів, зростання кількості біженців, реформування освітньої системи підготовки та підвищення кваліфікації працівників, наявна дискримінація, диспропорції розвитку, врахування яких є обов'язковою умовою ефективною реалізації загальної європейської стратегії соціально-економічного розвитку. Вибраний в рамках спільних програм розвитку ЄС набір методів та інструментів демонструє нині позитивні зрушення як в напрямі соціально-економічного розвитку цього регіону, так і щодо подолання глобальних негативних наслідків наявних диспропорцій для розвитку світової економіки загалом.

Ключові слова: соціально-економічний розвиток, соціальна економіка, загальний добробут, диспропорції економічного розвитку, система соціально відповідального державного управління.

В статье рассмотрены главные основы формирования и процесс реализации единой концепции социально-экономического развития стран Европейского Союза. На современном этапе страны ЕС демонстрируют положительные тенденции развития, о чем свидетельствуют отдельные макроэкономические показатели и общее состояние общественного благополучия. Однако существуют срочные вызовы и угрозы, в частности углубление миграционных процессов, рост количества беженцев, реформирование образовательной системы подготовки и повышение квалификации работников, существующая дискриминация, диспропорции развития, учет

которых является обязательным условием эффективной реализации общей европейской стратегии социально-экономического развития. Выбранный в рамках общих программ ЕС набор методов и инструментов демонстрирует сейчас положительные изменения как в направлении социально-экономического развития данного региона, так и касательно преодоления глобальных отрицательных последствий существующих диспропорций для развития мировой экономики в целом.

Ключевые слова: социально-экономическое развитие, социальная экономика, общее благополучие, диспропорции экономического развития, система социально ответственного государственного управления.

The article deals with the basic principles of the formation and process of realization of a unified concept of social and economic development of the countries of the European Union. At the current stage, the EU countries show positive trends of development, as evidenced by separate macroeconomic indicators and the general state of social welfare. However, there are urgent challenges and threats, including the deepening of migration processes, the increase in the number of refugees, the reform of the educational system for training and professional development of workers, existing discrimination, developmental disparities, which are considered as prerequisites for the effective implementation of a common European strategy for socio-economic development. The selection of methods and tools within the framework of joint EU development programs demonstrates, at the moment, positive changes both in the direction of socio-economic development of this region and in overcoming the global negative effects of existing imbalances for the development of the global economy as a whole.
Key words: socio-economic development, social economy, social welfare, disproportions of economic development, system of socially responsible state management.

УДК 330.3:339.9

Приятельчук О.А.

к. е. н., доцент кафедри міжнародного бізнесу Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Постановка проблеми. Останнє десятиліття ознаменувалось подальшою інтеграцією та регіональною глобалізацією економічних процесів в рамках об'єднаного ЄС, характерною рисою чого стало формування загальної моделі соціально-економічного розвитку. Однак сучасні міжнародні процеси та національні особливості розвитку формують новітні умови, наявні нагальні виклики та загрози реалізації загальної концепції соціально-економічного розвитку ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання соціалізації системи державного управління, створення на цій основі концепції соціально-економічного розвитку та ефективної її реалізації є основними об'єктами досліджень провідних економістів нашого часу, таких як Ф. Фукуяма; нобелівські лауреати Е. Рот, Л. Шеплі, Дж. Тіроле, А. Дейтон; українські науковці В. Скуратівський, А. Філіпенко, О. Палій; а також сферою аналізу низки міжнародних

організацій та науково-дослідницьких центрів, зокрема Європейського Союзу.

Постановка завдання. Метою дослідження є узагальнення ключових аспектів побудови на засадах національних моделей загальної західноєвропейської концепції соціально-економічного розвитку та аналіз основних викликів і загроз, що виникають на сучасному етапі світового економічного розвитку та реалізації концепції соціальної економіки загального добробуту.

Виклад основного матеріалу дослідження. В рамках подальшої інтеграції та реалізації єдиної стратегії розвитку спільний підхід країн ЄС до побудови та імплементації концепції соціально-економічного розвитку цілком природний та закономірний. Подібні тенденції соціально-економічного розвитку спостерігаються в цьому регіоні з середини ХХ століття, коли після закінчення Другої світової війни активізувались кроки держав ЄС до подальшої інтеграції з метою запобігання виникненню та удосконалення методів протидії кризовим явищам в майбутньому. Невід'ємною частиною цього процесу стала реалізація одновекторної економічної та соціальної моделі, прийнятої як державами-засновниками, так і майбутніми членами ЄС. Подібна соціальна згуртованість стала в подальшому головним принципом та запорукою економічного розвитку і зростання регіону загалом. Правоустановчі договори ЄС проголошують необхідність збалансованого економічного зростання, заснованого на досягненні повної зайнятості та соціального прогресу. Економічна та соціальна єдність, цілісність соціально-економічного зростання стали ключовими принципами подолання історично сформованих відмінностей між країнами-членами ЄС.

В основі моделі соціально-економічної солідарності та інтеграції лежать три базові переконання: 1) колективні дії є більш ефективними за індивідуальні з метою досягнення соціально-економічного розвитку; 2) всі верстви населення та кожен член суспільства здатні та повинні сприяти цьому розвитку; 3) соціальний характер економічного розвитку реалізується через активну державну політику в забезпеченні певного рівня загального добробуту (у формі надання універсальних послуг, таких як охорона здоров'я та освіта) як передумови економічного зростання. Формування загального добробуту є певним індикатором економічного розвитку та сполучною ланкою між державою та ринком.

Черговий рівень прискореного процесу об'єднання було пройдено затвердженням Лісабонської програми, за якою було встановлено «нову стратегічну мету <...> стати найбільш конкурентоспроможною та динамічною економікою, заснованою на знаннях, здатною до стійкого економічного зростання на умовах соціальної єдності». В документі також зазначалось, що «для досяг-

нення цієї мети потрібна загальна стратегія, спрямована на <...> модернізацію європейської соціальної моделі, інвестування в людей та боротьбу із соціальною ізоляцією» [4, с. 58].

Однак за умови зміни виключно моделі соціально-економічного розвитку та збереження старих інструментів її реалізації отримання позитивних результатів досить сумнівне. Це довела економічна криза кінця 2000-х років, змінивши клімат та структуру світової економіки. В рамках більш насиченої та складної економічної екосистеми держава більше не може розглядатись як єдиний можливий гарант балансу між соціальною справедливістю та економічною свободою.

З огляду на вищезгадані нові умови виникла стратегія «Європа 2020». Новітня європейська модель розвитку має враховувати вплив глобалізаційних процесів на економіку, низькі темпи сучасного економічного зростання, суспільну неоднорідність та зростання попиту на новітні сервіси, диктуючи умови та окреслюючи перспективи подальшої реструктуризації та розвитку світової економіки.

Окрім того, демографічні та економічні зрушення, що відбулися протягом останніх десятиліть, призвели до значних змін в соціальних потребах населення, зокрема збільшилась середня тривалість життя, а отже, виникли додаткові потреби пошуку нових способів догляду за людьми похилого віку; зросла частка осіб жіночої статі в загальній кількості трудоактивного (економічно активного, зайнятого) населення, що створило потребу в розширенні послуг з виховання дітей; відбувалось масове використання експатріантів як частини регіонального європейського та окремих національних ринків праці, що вимагає розробки нових інструментів соціально-економічної політики з метою ефективної інтеграції мігрантів до єдиного європейського економіко-політичного простору; спостерігається інтелектуалізація економіки та зростанні ролі людського ресурсу та людського капіталу у формуванні національного продукту та підвищенні рівня загального добробуту, що потребує диверсифікації та вдосконалення наявної освітньої системи підготовки та перепідготовки кадрів з урахуванням сучасних та прогнозованих на майбутнє тенденцій розвитку світової економіки; суспільство вимагає знайти відповіді на питання зміни клімату та скорочення природних ресурсів.

Таким чином, поява нових проблем та посилення диференціації наявних визначили сучасні вектори формування взаємозалежної соціально-економічної політики країн ЄС. Активна позиція держави, властива класичній моделі загального добробуту, зберігається за сучасних умов, незважаючи на такі характерні риси ринкової економіки, як лібералізм, вільна конкуренція та економічна

свобода. Це пов'язане перш за все з наявними труднощами через зростання податкового тиску та обмежень, необхідністю забезпечення високої якості послуг за умови розширення їх кількості та асортименту, зростанням диспропорції між попитом та пропозицією на ринку соціальних послуг, зокрема охорони здоров'я, освіти.

Безсумнівно, протягом останнього часу рівень добробуту більшості країн зріс, як і номінальні доходи їх громадян. Однак водночас значно зросла соціальна та економічна нерівність. В глобальних розмірах зменшились темпи «зростаючої соціальної мобільності», спостерігаються погіршення якості життя більшої частини суспільства та втрата соціальної згуртованості як на національному, так і на регіональному рівнях. Неконтрольованість негативних економічних явищ сприяє ще більш глибоким негативним соціальним перетворенням, пов'язаним зі зниженням соціальної активності у вирішенні загальних суспільних проблем.

У зв'язку з цим в рамках ЄС спостерігається суттєва деформація сучасного суспільства. Зокрема, більшість представників молодого покоління розглядає необхідність формування відмінних від традиційних організаційних форм діяльності, а саме децентралізованих, соціально відповідальних, економічно активних. Концепція розмежування індивідуальної моралі та соціального ладу, що супроводжувала та стимулювала економічне зростання протягом останнього часу, нині проходить етап суцільного реформування. Поточна криза прискорила необхідність переоцінки відповідних функцій та ролей ринку, держави, соціальної економіки, «третього сектору», зокрема індивідуума. В умовах зростаючої ролі соціальної економіки та соціального підприємництва висувуються нові очікування та вимоги до основних демографічних змін, структури державного бюджету, нових форм організації співпраці та взаємодії державного сектору, громадських суспільних організацій, приватних підприємств та громадян. Всі вищеперераховані суб'єкти, об'єднані відчуттям спільної відповідальності щодо соціального та економічного розвитку, реалізують одно-векторну соціальну поведінку.

Нині спостерігається тенденція подальшої синергії напрямів соціально-економічної політики всіх країн-членів ЄС. Єдність напрямів її реалізації в різних секторах економіки та країнах приводить до виникнення позитивних соціальних напрямів економічної діяльності.

Подібна підвищена увага до соціальних проблем обумовлена як розширенням діяльності наявних суб'єктів господарювання, так і створенням абсолютно нових типів організацій та поведінки. Нині спостерігаються такі основні тенденції цього процесу, як індивідуальне прийняття соціально відповідальної поведінки громадянами та бізнес-

структурами; надання послуг з урахуванням загальних інтересів всіх груп громадян; підвищена увага до соціальних наслідків економічної та фінансової діяльності в різних секторах економіки (зокрема, зростаюча увага до соціальних інновацій).

Характерною складовою соціальної економіки країн ЄС є соціальні підприємства. Зростаюча кількість та роль цього сектору є «ендогенною реакцією» громадян на недосконалість механізму вільного ринку та недоліки державної системи управління. Діяльність цих організацій ґрунтується перш за все на принципах солідарності, взаємності, безпосередньої участі в управлінні, прагнення справедливості та рівності, відповідальності за досягнення соціального ефекту (впливу). Подібна система управління реалізується з урахуванням балансу інтересів нинішніх і майбутніх поколінь та економічної ефективності.

Досвід функціонування соціального підприємництва доводить факт взаємного впливу дій приватних осіб та економічного розвитку: з одного боку, економічний розвиток активізує та цілеспрямовує дії приватних осіб, а з іншого – інноваційна комбінація колективних та приватних дій у сфері виробництва суспільних благ приводить до економічного розвитку з позитивним соціальним ефектом (впливом).

Економічну ефективність соціального підприємництва, що ставиться часто під сумнів, доводять не лише позитивний вплив на громадськість через створення суспільних благ та підвищення рівня загального добробуту, але й той факт, що навіть за умови кризових явищ підприємства цієї категорії не лише не скоротили свою діяльність та обмежили кількість робочих місць, як спостерігалось у суб'єктів традиційних секторів економіки, але й активізували та розширили свою діяльність.

Окрім соціальних підприємств, спостерігається соціалізація діяльності інших підприємств. Все більше підприємств звертають увагу на соціальні наслідки своєї діяльності та є відкритими для соціуму. Ця відкритість разом з визнанням важливості соціального капіталу та репутації в рамках бізнес-процесів приводить до того, що більшість європейських компаній включає соціальну складову у загальну місію своєї діяльності [2, с. 26]. Отже, традиційний економічний вимір діяльності підприємств нині доповнюється соціальним, збагаченим іншими значеннями, які поділяє решта суспільства, що і є запорукою досягнення інноваційного сталого розвитку.

Соціально-економічний розвиток держави є прямим наслідком державної соціально-економічної політики і водночас визначальним фактором її формування.

Державна соціально-економічна політика – це дії держави в соціальній сфері, що переслідують певні цілі, співвіднесені з конкретно-історич-

ними обставинами, підкріплені необхідними організаційними та пропагандистськими зусиллями, фінансовими ресурсами, а також розраховані на певні етапні соціальні результати.

Незважаючи на те, що головним суб'єктом соціально-економічної політики є держава, поряд з нею активну роль у соціальній політиці виконують інші, недержавні суб'єкти, зокрема профспілки та політичні партії. Головними показниками ефективності соціальної політики є рівні добробуту, освіти, здоров'я населення, соціальної стабільності, конструктивності відносин соціальних груп тощо.

Важливе місце в досягненні поставленої мети посідає стратегія соціально-економічної політики, яка є своєрідним планом розв'язання соціальних проблем країни на кожному конкретно-історичному етапі. У демократичному суспільстві плюралізм ідеологій та наявність різних суб'єктів породжує розмаїття цілей та багатоманітність стратегій соціальної політики. Кожна стратегія входить складовою частиною в ту чи іншу ідеологію та програму суспільного розвитку [1, с. 12].

З огляду на багатовекторність соціально-економічної політики в процесі її проведення важливо враховувати усі її напрями, не захоплюючись одними та не ігноруючи інші. Ефективність реалізації будь-якого її рівня найбільшою мірою залежить від стану економіки, наявності необхідного фінансування соціальних програм за рахунок держави, органів місцевого самоврядування, підприємств, спонсорів тощо.

Показники економічного розвитку країн ЄС яскраво демонструють тісний зв'язок та взаємозалежність соціального та економічного в загальному розвитку. Зокрема, головними чинниками сталого економічного зростання на рівні +1,7% стали зростання приватного споживання та позитивні тенденції удосконалення ринку праці, зниження рівня безробіття до 8,0% та стійкі темпи збільшення кількості новостворених робочих місць [3, с. 47].

Однак ці усереднені показники поєднуються з досить широким діапазоном національних особливостей соціально-економічного розвитку. Зокрема, досить високим, на відміну від усереднених показників ЄС, залишається рівень безробіття в Греції, Іспанії, тоді як ринки праці в Чехії, Німеччині та деяких інших країнах характеризуються досить сталими тенденціями розвитку, повною зайнятістю та навіть дефіцитом робочої сили в певних галузях [5, с. 15].

Серед інших показників економічного розвитку слід відзначити сталі показники інвестиційної активності, зумовлені високими корпоративними прибутками та низькими відсотковими ставками. Проте темпи інвестування уповільнюються через поглиблення політичної невизначеності в низці провідних країн ЄС. Постійно висока політична

нестабільність, ескалація геополітичної напруженості навіть за умов активізації ділової активності, стрімкого розвитку фондових ринків, стійких темпів економічного розвитку призводять до значного скорочення приватних інвестицій. З цих же причин уповільнюються темпи зростання експорту з країн ЄС до країн поза об'єднанням, зокрема Великобританії та США.

Негативні економічні наслідки очікуються від розпочатого в 2017 році процесу виходу Великобританії з ЄС. Цей факт вимагає суттєвих змін у сфері єдиної до цього часу соціально-економічної та торговельно-інвестиційної політики. Подібні зміни, а також можливі двосторонні протекціоністські заходи, можливо, матимуть негативні наслідки для перспектив зростання та розвитку країн, що мають тісні торговельні зв'язки з Великобританією.

Відповідно до звіту Світової організації торгівлі за 2016 рік торговий протекціонізм, незважаючи на задекларовану лібералізацію торгівлі, продовжує зростати переважно за рахунок посилення дії нетарифних бар'єрів. Посилення обмежень у глобальному торговельному середовищі уповільнює прогрес на шляху до досягнення загального добробуту з огляду на тісний зв'язок між категоріями торгівлі, продуктивності та зростання доходів. На противагу цьому, скорочення торговельних обмежень, безперечно, сприятиме підвищенню експортного потенціалу, продуктивності, а також стимулюватиме подальші якісні структурні перетворення.

Ще одним глобальним викликом на шляху соціально-економічного розвитку та побудови держави загального добробуту є незбалансованість політики. Зокрема, внаслідок світової фінансової кризи основна увага була зосереджена на сфері грошово-кредитної політики з метою управління недоліками сукупного попиту. Однак тоді, коли були досягнуті позитивні результати стабілізації економіки, виник дисонанс із середньо- та довгостроковими показниками, зокрема темпами стійкого зростання, боротьбою з бідністю, нерівністю, руйнуваннями внаслідок кліматичних змін.

Цей набір інструментів разом з успішними заходами фіскальної політики є запорукою ефективної соціально-економічної політики, що реалізується на основі структурних перетворень. Наприклад, реформування бізнес-середовища сприятиме спрощенню адміністративних процедур та захисту прав власності; активна промислова політика може бути використана для усунення дисбалансу на ринку, заохочення інвестицій та впровадження новітніх технологій у виробничий процес; видаткова політика (регулювання доходів населення) допоможе подолати бідність, розширити соціальний захист; інвестування у сферу освіти, охорони здоров'я, інфраструктури, еко-технологій сприятимуть прогресу в напрямі досягнення стратегічних

соціальних та екологічних цілей, а також економічного зростання в рамках забезпечення сталого розвитку; регуляторна політика має бути розроблена таким чином, щоб мінімізувати фінансові ризики та одночасно забезпечити фінансування малих та середніх підприємств.

Реалізація соціального спрямування спільної економічної політики країн ЄС здійснюється в рамках Програми сталого розвитку – 2030 на основі побудови загальної багатосторонньої інтегрованої торговельної системи за підтримки розширених міждержавних регіональних та національних програм фінансової та іншої допомоги з розвитку, а також за умови координації напрямів політики в таких сферах, як підтримка клімату, передача екологічно чистих технологій та регулювання міграційних потоків, а також вирішення все зростаючих глобальних проблем, пов'язаних з рухом біженців та мігрантів.

Єдина одновекторна міжнародна торгівля, що реалізується країнам ЄС на основі універсальних принципів недискримінації, відкритості та справедливості, завжди була ключовим фактором економічного зростання та залишається беззаперечною умовою соціально-економічного розвитку зараз.

Однак в окремих випадках з огляду на національні особливості структури промисловості та ринку праці відкрита торгівля призвела до скорочення робочих місць, зростання безробіття та зниження середнього рівня заробітної плати деяких категорій працівників. У зв'язку з цим можна спрогнозувати, що подальший економічний розвиток приведе до поглиблення технологічної дифузії між окремими країнами та підвищить ефективність розподілу ресурсів, підтримуючи баланс попиту на робочу силу в країнах-учасницях торговельних відносин.

З метою досягнення глобальних ефектів соціально-економічного розвитку у сфері міжнародної торгівлі промислово розвинуті країни пропагують перевагу багатосторонніх зв'язків над двосторонніми шляхом корегування обсягів міжнародної фінансової допомоги країнам, що розвиваються.

Міжнародна кооперація з метою соціально-економічного розвитку здійснюється не лише у сфері торгівлі та зовнішньоекономічної діяльності, але й у сфері управління потоками біженців та переміщених осіб, що нині становить значну проблему та глобальні загрози для багатьох країн, зокрема ЄС. Приплив мігрантів та біженців створює величезний тиск на інституційний потенціал у країнах призначення та транзиту, часто здійснюючи негативний вплив на соціальну та екологічну згуртованість і розвиток. Для вирішення цих проблем держави-члени в 2018 році прагнуть укласти глобальний договір, основні положення якого розроблені в рамках міжурядових переговорів щодо біженців, а також безпечної, регульованої та впорядкованої міграції. За багатосторонньої співпраці

та сприяння ООН та інших міжнародних фінансових установ можливим є досягнення відчутних результатів у цій сфері та подолання наявних прогалин в аспектах фінансування, технічного співробітництва, збору та обробки інформації, надання кваліфікованої консалтингової допомоги в означених сферах тощо.

Загалом провадження спільної одновекторної політики у сфері соціально-економічного розвитку всіма країнами ЄС допомагає усунути наявні глобальні виклики та загрози в цій сфері (окреслені вище), а також досягнути відчутних зрушень та результатів в побудові соціальної економіки та реалізації загальноєвропейської концепції загального добробуту.

Більшість країн-членів ЄС здійснює діяльність у сфері соціальних інновацій. Середня вартість національних проектів в цій сфері становить 1,7 млрд. євро. Характер та методи реалізації подібних проектів дуже різняться в окремих країнах регіону, однак зазвичай включають інновації у сферах освіти, охорони здоров'я, підприємництва, тією чи іншою мірою фокусуючись на окремих проблемних категоріях, зокрема проблемах молоді, жінок, біженців, мігрантів, інвалідів. Європейський соціальний фонд (ЄСФ) проводить моніторинг та консалтинг національних органів влади з метою обміну досвідом та ефективної реалізації конкретних програм на місцях. ЄСФ надає рекомендації щодо корегування загальноєвропейського плану дій у сфері соціальної інтеграції та згуртованості з урахуванням нагальних викликів та загроз, зокрема ускладненої ситуації у сфері міграційної політики. Зокрема, відповідно до останніх нововведень, були розроблені програми побудови житла, надання медичних послуг мігрантам, забезпечення доступу до освіти дітей-мігрантів та сприяння розвитку стартапів з метою організації самозайнятості прибулого населення як елементу їх соціально-економічної інтеграції в ЄС.

Загалом загальноєвропейська стратегія зростання побудована з урахуванням соціальної складової, а саме боротьби з бідністю та соціальною ізоляцією. Головними цілями цієї стратегії є забезпечення економічної, соціальної та територіальної єдності; гарантування поваги до основних прав людей, що зазнають бідності та соціальної ізоляції, а також надання їм можливості гідно жити та брати активну участь у житті суспільстві; мобілізація інтеграції обездолених в громади, де вони живуть, їх навчання, допомога їм в пошуку роботи; забезпечення доступу до соціальних пільг.

Висновки з проведеного дослідження. Результати моніторингу 2017 року свідчать про швидкі темпи економічного зростання країн ЄС. Пов'язані з цим інвестиції забезпечують конкретні зрушення в досягненні високого загального рівня добробуту населення та підвищенні конкретних

показників якості життя людей в ЄС, зокрема в таких сферах, як соціально-економічний розвиток, зайнятість, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища, а також здатність реагувати на нагальні виклики, такі як міграційна криза. Хоча існують певні диспропорції розвитку в окремих країнах-членах ЄС, пов'язані перш за все з існуванням національних характерних викликів та загроз, реалізація загальної стратегії соціально-економічного розвитку демонструє цілком позитивні результати, підтверджені як зростанням економічних показників, так і вирішенням соціальних проблем на шляху досягнення загального суспільного добробуту.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Семигіна Т. Соціальна політика у глобальному вимірі. Київ: Пульсари, 2003.
2. Скуратівський В., Палій О. Основи соціальної політики. Київ, 2002.
3. Morel N., Palier B., Palme J. Towards a Social Investment Welfare State: Ideas, Policies and Challenges. The Policy Press. 2012. 317 p.

4. Treaty of Lisbon amending the Treaty of European Union and the Treaty establishing the European Community. Official Journal of the European Union. Series C. 2007. Vol. 50. № 306.

5. World Economic Situation and Prospects 2017 (United Nations publication, Sales No. E. 17. II. C. 2), p. 15.

REFERENCES:

1. Semyhina T. (2003) Sotsialna polityka u hlobalnomu vymiri [Social policy in global dimension]. – Kyiv: Pulsary (in Ukrainian).
2. Skurativskiy V., Palii O. (2002) Osnovy sotsialnoi polityky [The basics of social policy]. – Kyiv (in Ukrainian).
3. Morel N., Palier B., Palme J. (2012). Towards a Social Investment Welfare State: Ideas, Policies and Challenges. London: The Policy Press.
4. Treaty of Lisbon amending the Treaty of European Union and the Treaty establishing the European Community // Official Journal of the European Union. Series C. – 2007. – Vol. 50. – № 306.
5. World Economic Situation and Prospects 2017 (United Nations publication, Sales No. E. 17. II. C. 2), p. 15.

Pryjatel'chuk O.A.

PhD, Associate Professor, Department of International Business
Institute of International Relations
Taras Shevchenko National University of Kyiv

CHALLENGES AND THREATS OF IMPLEMENTING THE GENERAL CONCEPT OF EU SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

At the present stage, the EU countries show positive trends of development, as evidenced by separate macroeconomic indicators and the general state of social welfare.

Currently there is a tendency for further synergy in the directions of socio-economic policy of all EU member states. Unity of directions of its realization in various sectors of economy and countries leads to positive social directions of economic activity.

Such increased attention to social problems is due to the expansion of the existing business entities, and the creation of completely new types of organizations and behavior. Currently, there are the following main trends of this process: individual adoption of socially responsible behavior by citizens and business structures; provision of services taking into account the general interests of all groups of citizens; increased attention to the social consequences of economic and financial activity in various sectors of the economy (including increasing attention to social innovation).

The overall European growth strategy is based on the social component, namely the fight against poverty and social exclusion. The main objectives of this strategy are: the provision of economic, social and territorial unity; guaranteeing respect for the fundamental rights of people experiencing poverty and social exclusion, and giving them the opportunity to live in dignity and take an active part in society; mobilizing the integration of the deprived in the community where they live, their learning and help in finding a job; providing access to social benefits.

However, there are urgent challenges and threats, including the deepening of migration processes, the increase in the number of refugees, the reform of the educational system for training and professional development of workers, existing discrimination, developmental disparities, etc., which are considered as a prerequisite for the effective implementation of a common European strategy for socio-economic development. The selection of methods and instruments of economic socialization, selected in the framework of joint EU development programs, shows, at the moment, positive progress both in the direction of socio-economic development of this region and in overcoming the global negative effects of existing imbalances on the development of the global economy as a whole.